

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 12

92. ÅRGANG

7. JUNI

1980

Paven erobrer et nytt kontinent

De berømte korstogene i middelalderen er en foreteelse i historien som enhver kristen med et noenlunde klart blikk vil erkjenne som en mørk flekk på den kristne samvittighet. Ikke desto mindre må man samtidig medgi at selve korsogstanken er en idé dypt forankret i det kristne evangelium. Få har forstått det så klart som de moderne paver i nåtiden. Med jetfly og på rekordtid farer man gjennom rommet for å peke på at den kristne kjærlighet er en positiv del av det kristne vitnesbyrd også til mennesket i dag. Den kjærlighet som Jesus Kristus viste menneskene gjennom sin død og oppstandelse er av en slik dimensjon og så gjennomgripende at den omfatter alle mennesker på jorden. Her må i n g e n stå utenfor. Pave Johannes Paulus har også forstått det slik. Han har derfor med sine reiser til fremmede land satt en tykk strek under dette. Og han har samtidig pekt på, at den kristne verden ikke kan være delt opp i verdensdeler eller kontinenter, men utgjør e n v e r d e n .

Når derfor Johannes Paulus II nå har erobret Afrika og ved sitt nærvær på det svarte kontinent har understreket betydningen av den afrikanske kulturverden, så er det en begivenhet i menneskehetens historie. Den kjærlighet som det kristne evangelium taler om kan bli en realitet hvis mennesket av i dag og i morgen forstår at det skal rekke hånden frem og motta den.

Et karakteristisk trekk ved pavens besøk på det svarte kontinent var at han ikke alene konsentrerte seg om konferanser og møter med ledende kristne, biskoper, prester, seminarister, osv., men også tok seg tid til å tale med ledere for ikke-kristne. At de diplomatiske korps i de forskjellige afrikanske land, som paven besøkte, i rikelig mål ble representert er en selvfølge. Et positivt trekk er, at paven ikke glemte å være sammen med folk ute i landbruksdistriktene og ikke minst viste sin solidaritet med de mest utstøtte av alle mennesker, de spedalske. Den afrikanske presse betegnet paven «— som en korsfarer for rettferd og rettsindighet og en venn av det nye Afrika».

At pave Johannes Paulus II forstår sin oppgave som pave som et hårdt anstrengende arbeide ses tydelig av at han i løpet av forholdsvis kort tid nådde å besøke deler av Sentral-Afrika, Zaire og Congo over Øst-Afrikas betydeligste stat Kenya til Øvre Volta, Ghana og Elfenbenskysten, hvorfra han den 12. mai atter vendte tilbake til Roma. At det ikke bare var å oppholde seg i et fly hele tiden går frem av at paven i den tid han var i Afrika holdt ikke mindre enn 50 taler. I en tale til biskopene i

Zaire pekte han bl.a. på, at Evangeliet er uavhengig av den lokale kultur, men på den annen side skal Evangeliet leves av mennesker som er sterkt bundet til den kultur, som er representert på det sted hvor de bor. Men det sentrale i Evangeliet, opprettelsen av Guds Rike, kan aldri være bygget opp på mere eller mindre forskjellige lån fra diverse menneskelige kulturelementer. At disse uttalelser er et diskret notabene til den stadig større tendens til afrikanisering av kristendommen turde være sikkert. Pavens uttalelse fikk da heller ikke lov til å stå uimotsagt, i det erkebiskopen av Kinshasa, Kardinal Joseph Malula sa til paven: «Vedrørende det liturgiske liv kunne man ønske at Deres Hellighet kunne hatt en direkte førstehånds opplevelse av å feire den Hellige eucharisti etter den såkalte Zaire-Ritus.» Denne særlige lokale ritus er i høy grad uttrykk for afrikansk kulturopplevelse i forbindelse med evangeliets forkynnelse og feiringen av Den hellige messe. Prestene bærer for eksempel ganske normale paramenter under messen, men kan samtidig ha afrikanske hodeplagg, liksom det kan hende at ministrantene danser rundt alteret og svinger store spyd over hodet!

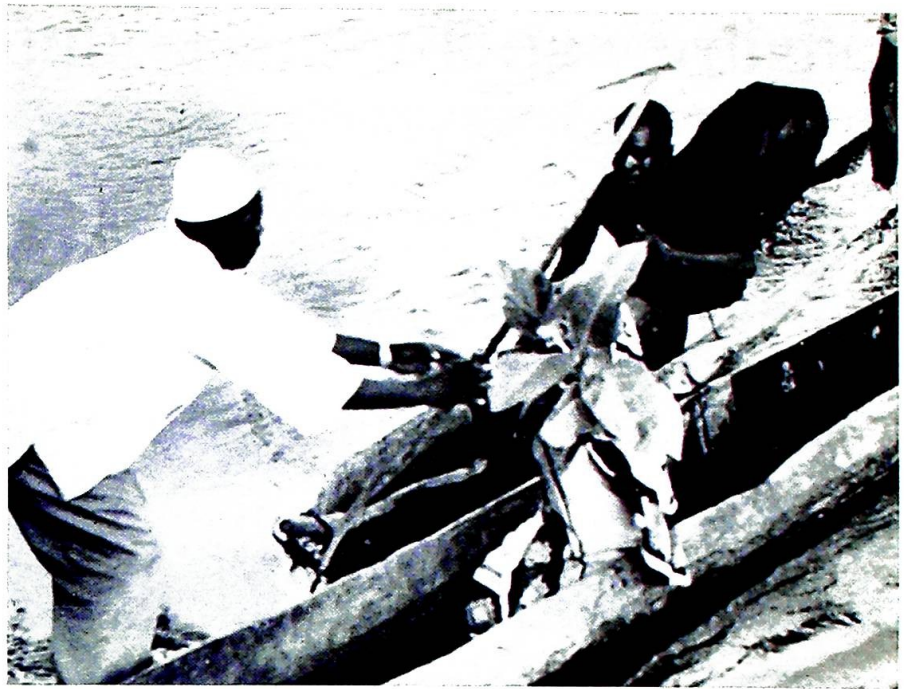
At afrikaniseringen av den kristne kirke også hadde en annen side ut fra Pave Johannes Paulus' synspunkt gikk frem av hans uttalelser i retning av, at den afrikanske kirke nå hadde kommet til skjells år og alder. Evangeliet som før bare ble preket av hvite misjonærer fra fremmede land, bar nå frukt i retning av at det var opprettet kirke i kanonisk forstand med innfødte biskoper og prester og ikke minst en levende afrikansk menighet. Johannes Paulus understreket alle steder han kom, at det var legfolket som var og måtte bli det sentrale i forkynnelsen: «Evangeliets forkynnelse i verden avhenger av hver enkelt av dere!» — Dette kom i særdeleshet til uttrykk ved et storstilet møte mellom paven og det afrikanske legfolk i domkirken i Accra den 8. mai.

I en tale til diplomatene i Ghana sa paven bl.a., at det særegne ved den afrikanske kultur, og det som den i særlig grad hadde å tilby en moderne

verden var «... en dyp fornemmelse av det bånd som finnes mellom skaperen og naturen. En stor respekt for *alle former for liv.*» Videre sa paven, at afrikaneren særlig hadde noe å lære andre mennesker ut i fra de særlige aspekter i den afrikanske kultur, ... «som forutsetter en verden i hvilket Det Hellige inntar en sentral posisjon.» — «Derfor sier jeg til Ghana og til hele Afrika: Bevar deres kultur! Berik den gjennom utveksling med andre kulturer, men la *aldri* deres kultur dø! — Hold den levende og la den være et tilbud til hele verden.»

Et annet tema som paven tok opp kom i særlig grad til uttrykk gjennom hans besøk i Østafrika. Johannes Paulus understreket her ved et par møter med ledende politikere og fremmede diplomater verdenssamfunnets ansvar over for Afrika og afrikansk uavhengighet. Paven kom bl.a. inn på, at Afrika både som kontinent og en politisk base trass i alt var en realitet i dagens verden. «Afrikas folk,» sa han, «er med noen få beklagelige unntak ansvarlige for deres politiske fremtid, og jeg tenker i særdeleshet på den nylig oppnådde selvstendigheten i Zimbabwe.» — «Politisk uavhengighet og nasjonal selvstendighet krever som et nødvendig motstykke også økonomisk uavhengighet og frihet fra ideologisk dominans.» Paven kom i samme moment inn på spørsmål om religionsfrihet, raseproblemer og både de fattiges og flyktningenes forferdelige skjebne.

Et tredje hovedmoment kom frem i en preken Pave Johannes Paulus holdt under en familiemesse i Kinshasa. Han hadde selv kalt sin preken for «En pilegrimsferd til ekteskapets kilder.» Og det gjennomgående tema var her ekteskapets integritet som et tilbud til samfunnet og en garanti for det moderne samfunns moralske fremskritt. Her understreket paven det monogame ekteskapsideal, idet han sa: «Sett fra et juridisk synspunkt kan afrikanske tradisjoner utmerket ha sin plass i oppbyggingen av kristne hjem i Afrika. Her tenker jeg i særdeleshet på alle de positive verdier som springer ut fra familie-

livet, som er så grunnfestet i den afrikanske sjel. Dette kan kalle til ettertanke hos såkalte avanserte sivilisasjoner.»

At pavens besøk på det svarte kontinent har gjort inntrykk både på paven selv og på de mangfoldige afrikanske borgere, kristne såvel som ikke-kristne er utvilsomt. Pave Johannes Paulus har pekt på vesentlige sider ved afrikansk tradisjon som en verdifull faktor i moderne kristendom og moderne samfunnsutvikling. Likesom afrikanerne selv over for paven sterkt understreket, at den lokale kristne kultur i Afrika ikke kunne undervurderes som uttrykk for en levende opplevelse av Kristi kjærlighet. At Pave Johannes Paulus også har rørt ved sentrale momenter vedrørende både politiske og etiske sider av afrikansk samfunnsnivå kommer tydelig til uttrykk gjennom hans avskjedsord i lufthavnen i Abidjan: «Dere skal være dere selv!» sa han med tydelig front mot både vestlig materialisme og ferdigsydde marxistiske løsninger. — «Dere kan vise verden at dere er i stand til å løse deres egne problemer ved hjelp av humanitær, økonomisk og kulturell hjelp utenfra, som bare har sin berettigelse, når den blir kanalisert i den riktige retning.»

Svend Aage Rasmussen

Mariaholmstevnet 15. juni

med feiring av Krist Legems og Blods fest.

Kl. 11.00 Høymesse ved biskop Gran, deretter Sakramentsprosesjon.

Kl. 14.30 Andakt i kapellet. Bussavgang kl. 9.00 fra St. Olav og St. Hallvard.

Tilbakereise kl. 17.00.

Reiseutgifter: kr. 25,— for voksne, kr. 10,— for barn.

Mat medbringes, kaffe, pølser, etc. fåes kjøpt.

Reiserute til Mariaholm fra Oslo: Mosseveien-veien Askim til Spydeberg til veiskillet «Lillestrøm», gjennom Spydeberg, over jernbanelinjen, velg retning «Mariaholm» til skilt «Mariaholm skole-senter».

Bindende påmelding på liste bak i St. Olav og St. Hallvard kirke i Oslo eller telefon: 67 23 83.

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

REDAKSJONELT:

Diktning som forkynnelse

Det hører til troens vesen at den er utsatt for uvisshetens trussel. Det tragiske, det som ender i erfaringen om døden, er egnet til å gi den troende en viss tvil angående troen. Han står foran avgjørelsen enten ved å la seg falle ut i intetheten, eller å fortrøste seg til en meningsfull natt, endog til Gud og hans frellestilsagn.

Åpningsscenen i Paul Claudels hovedverk, «Silkeskoen», viser en skibbruddet jesuittmisjonær som klamrer seg til en planke fra skipet som sjørøvere har senket og driver omkring i sjøen. Dramaet begynner med en monolog fra den dødsdømte jesuitt: «Herre, jeg takker deg for at du har lenkebundet meg. Det hendte i blant at jeg fant dine bud slitsomme . . . Men i dag kan jeg ikke få blitt fastere bundet til deg enn jeg er . . . Slik er jeg virkelig festet til korset, men det kors jeg henger på er ikke mer festet til noe. Det driver i havet.»

Fastklamret til trestykket, til det intet som syder under ham, hjelpeløs utlevert, hengir han seg helt til Gud. I en situasjon som ikke gir noen som helst utvei, beslutter han seg tross all meningsløshet og nettopp foran dødens ansikt — for troen.

Den franske dikter, Paul Claudel, som mange betrakter som dette århundres katolske dikter, har alltid gjort det tydelig i sine dramatiske verk at i en verden skapt av Gud er til syvende og sist intet meningsløst. På Claudels gravsten står denne selvvalgte innskrift: «Her hviler Paul Claudels jordiske hylster og sed.» Med denne innskrift har Claudel, som ville være dikter på Guds frelsesplan, gjort kjent at de som leser hans bøker intet annet skal finne i dem enn en bekreftelse på deres tro, deres glede og deres håp..

Det enkelte menneskes verdi og verdighet

Høsten 1978 da kardinalene overrasket oss med å velge en polakk til pave, var vi spent på hvordan Johannes Paul II med sin særegne bakgrunn ville markere seg. Og da hans første encyklika kom ved fastetidens begynnelse ifjor, var det grunn til å spørre hva slags program han ville legge frem for sitt pontifikat. Enkelte ventet visst at vi nå skulle få de helt store forandringer i Kirken. Disse ble nok skuffet. Karakteristisk for en klok og samvittighetsfull person er respekten for den arv han overtar. Encyklikaen, «Menneskenes Frelser», er sterkt preget av en slik respekt. Paven uttaler at han vil følge de veier det 2. Vatikankonsil og hans forgjengere har pekt på. Man kan følge ham skritt for skritt og legge merke til at alle hans tanker har nær tilknytning til dokumenter fra konsilet og tidligere paver.

Til dem som var innstilt på dette og følgelig opptatt av hva Johannes Paul ville trekke frem og aksentuere av den rike arv han overtok, har encyklikaen et berikende budskap. Pavens bakgrunn gjør det rimelig at han retter oppmerksomheten mot enkeltmennesket og dets verdighet. Men ingen skal komme til å tro at diktaturer har monopol på overgrep mot den enkelte. Grådighet, maktsyke, hensynsløshet finnes alle steder. Menneskets verdighet er truet uansett regime og andre omstendigheter. Hovedsaken for paven er imidlertid ikke å peke på krenkelsene. Viktigere er det å vise vei til å motarbeide dem, og aller viktigst å hjelpe det enkelte menneske til å gå den veien hvor dets verdighet kan bli bevart og endog vokse til tross for overgrep og krenkelser.

Det er med andre ord det enkelte menneskes verdi og verdighet, ansvar og muligheter som er encyklikaens hovedemne. Stadig kommer den tilbake til denne grunnleggende sannhet: *Kristus forenet seg med hvert enkelt menneske ved sin inkarnasjon.* Derved fikk det sin opprinnelige ver-

Av Marit Flugestad

dighet tilbake, den det ble gitt på skapelsens dag. Her stilles vi overfor menneskelivets dypeste mysterium, frelsesmysteriet. Et dokument om et slikt emne kan ikke bli lett lektyre. Men fremstillingen er klar og gripende. Den som vil leve seg inn i dette mysterium, finner her en kortfattet innføring som kan være til stor hjelp.

Kirken har fått sin vei anvist av Kristus selv da han forenet seg med hvert enkelt menneske: Det er det enkelte, konkrete menneske som må være den første og viktigste vei for Kirken. Dens viktigste oppgave er å muliggjøre at Kristi forening med hver enkelt virkelig gjøres og fornyes. Derfor kan den ikke være likegyldig eller ufølsom for noe som angår mennesket. Men særlig er det i samsvar med Kirkens natur og misjon når den trenger inn til dybdene i frelsesmysteriet.

Hver enkelt troende, hvert enkelt lem på den organisme som er Kirken, mottar den livgivende ånd fra Kristus i sitt indre. Hver enkelt er også delaktig i Kristi misjon. Hver enkelt, ikke bare teologene, har del i Kirkens ansvar for sannheten, i Kristi profetiske misjon. Alle, hver på sin måte og sitt plan, er kalt til å trenge inn i

Guds sannhet og bringe den videre. Hver enkelt er også kalt til å delta i Kirkens offertjeneste eller prestelige funksjon, det vil si til å forene seg med Kristus i hans offer og få del i dets frelsende kraft. Spesielt gjennom møtet med Kristus i boten og eukaristien får hver enkelt kraft til å svare på sitt kall til et liv i stadig omvendelse og soning, det vil si til deltagelse i Kristi prestelige misjon.

Et høydepunkt i encyklikaen er det nest siste kapitlet, som sier at hver enkelt kristen er kalt til kongeverdighet, til deltakelse i Kristi kongelige funksjon. Ved første øyekast kan denne påstand virke helt urimelig. Det er nok ikke så rart, for det er en tanke som har vært lite fremhevet i Kirken. Paven sier at den ble gjenoppdaget av det 2. Vatikankonsil. Denne «kongeverdighet» må sees i lyset av Kristi holdning, som viser at det bare er mulig «å være konge» i egentlig forstand ved «å være tjener». Men å være tjener krever så mye åndelig modenhet at det faktisk må betegnes med ordene: «å være konge». For å kunne tjene andre på en rett og effektiv måte må man ha herredømme over seg selv.

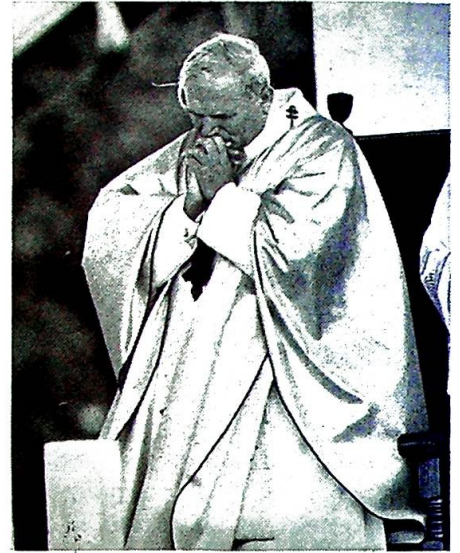
Ethvert initiativ som skal kunne fornye Kirken og utbre det sanne lys som er Kristus, må grunnes på bevissthet om den enkelte kristnes kall, den helt særegne nåde som blir gitt

Kirken trenger karismatiske legmannsbevegelser!

Paven sier: Kirkens enhet må bevares i mangfoldigheten.

I april måned har pave Johannes Paul II inntrengende oppfordret til åndelig — karismatisk — aktivitet i legfolkets rekker, samtidig med at fellesskapet og enheten innenfor Kirken opprettholdes. «Hver enkelt bevegelse er en levende celle i Kirken», sa Paven til deltakerne i et stort møte med karismatiske legmannsbevegelser. «Men ingen bevegelse må påberope seg fremragenhet for seg selv, være seg selv nok eller ganske for seg selv finne nye veier til fornyelse. Da utsettes den for faren å miste sin kraft, å tørke inn og forfeile sin oppgave.»

Johannes Paul II anser det katolske legfolks karismatiske bevegelser for å være av den største betydning, da disses åndelige fornyelse blir et fundament og en levende kraft for de kirkelige menigheter og deres evangeliseringsarbeide. De varierte former innenfor disse bevegelser utgjør en stor åndelig rikdom for Kirken. Legfolk søker i disse bevegelser å virkeliggjøre et liv etter Evangeliets ånd som kristne «i verden», men ikke av verden», idet de samvittighetsfullt går inn for sine oppgaver i familien, i arbeidet, i samfunn og politikk, alltid i forbund med Gud. «Kirken trenger dere», ropte han, «for å lede verden til gjenoppdagelse av de åndelige verdiers forrang, for å kunne gi svar på menneskesjelens dypeste spørsmål, for å vise forhåpningsfull og nye perspektiver i den krise som verdsliggjøringen har styrtet områder av samfunnet i, for på ny å få frem i lyset folkenes menneskelige og religiøse visdom og klokskap. Gjennom anerkjennelse av at Gud er vår felles far og at Evangeliet gir styrke og klarhet kan hvert enkelt menneskes høye verdi gjenopprettes, dette som er grunnlaget for sann medbroderlighet og radikalt utelukker enhver form for slaveri og undertrykkelse».

Den katolske lære står fast!

— Når det gjelder den romersk-katolske kirkes syn i viktige lærespørsmål, har ikke dette forandret seg det minste siden det lutherske bekjennesskriftet Augustana ble skrevet i 1530!

Dette sa professor Carl Fr. Wisløff i en tale til prester og predikanter i Norsk Lærerakademi i Bergen for kort tid siden.

I følge Wisløff er det i steden de lutherske og øvrige protestantiske bevegelser som har forandret seg, skriver avisen Dagen. Han tenker da på den kommisjon av lutherske og katolske teologer som har stått fram og sagt at det er så godt som samstemmighet mellom de to konfesjonene i viktige lærespørsmål.

— Dersom det er noen som har beveget seg, må det være lutheranerne i kommisjonen, sier Wisløff. — Den katolske kirke har ikke endret seg en tomme. Den påståtte samstemmighet har oppstått fordi det er den liberale teologi som hersker på begge sider av grensene. Men jeg er forferdet over at det går an å ta så lett på lærespørsmål, sa Wisløff.

Santalen

til hver enkelt person. Det står til den enkelte selv å delta i Kristi og Kirkens trefoldige misjon ved å kreve av seg selv det han personlig er blitt kalt til. Full troskap mot sitt spesielle kall er den enkelte kristnes «kongelige tjeneste». Her er alle like, den mest bortglemte i Kirken står på linje med paven selv!

Målet for all tjeneste i Kirken er å opprettholde den dynamiske forbindelse mellom Kristus og hvert enkelt menneske. Det betyr at Kirken er mor for hver enkelt og må komme hver enkelt nær slik en mor kommer barnet sitt nær. Den må være Kirke for hver enkelt.

Når paven i sin encyklika så sterkt fremhever det enkelte menneskes og den enkelte kristnes verdighet og betydning, er det utvilsomt en påminnelse som vår tid har særlig behov for. Man kan tenke på de mange som idag forfølges for sin tro og sine meninger, de mange som sulter eller blir utbytting. Men det bør være en vekker for oss alle også når det gjelder forholdene i våre nærmeste omgivelser. I det industrialiserte samfunn med svake familieband blir mange isolerte og dermed fattige tross den materielle velstand. Skulle ikke dette være en utfordring for Kirken og for hver enkelt kristen?

I hvilken grad er det slik at hver enkelt kristen stiller seg til tjeneste på den måten han har muligheter til og der hvor det er behov for ham? Kan man si at vår lokale Kirke kommer hver enkelt nær og viser ham omsorg? Er våre kirkelige strukturer et velegnet middel til å nå frem til hver enkelt og gjøre bruk av hans spesielle evner og muligheter, eller blir noen stående utenfor det konkrete fellesskapet? Det fins fattige blant oss, noen som ikke får dekket sine mest påtrengende behov for kjærlighet, omsorg, fellesskap. Det er vel ihvertfall ingen som er så opptatt av å løse kirkelige arbeidsoppgaver at han overser det enkelte trengende menneske som kommer i hans vei?

Måtte pavens budskap i hans første encyklika få tale til oss og hjelpe oss til å ta disse spørsmål alvorlig.

La oss danse og prise Herren!

Av Brett Borgen

Denne overskriften avsluttet en petit jeg skrev i en norsk kristen avis, og jeg fikk da erfare at kristenfolket i Norge var delt i denne alvorlige troskonflikten: *Er dans synd?* Og det er synd, synes jeg, at kristne mennesker skal blande miljø og kristendom på denne måten. Noen drikker kaffe og noen rødvin, eller det som verre er, og dette kan man også oppleve blir sammenblandet med troslivet. Norge that is. Vi er altså forskjellige, det må konstateres, og sammenligninger er ifølge meg selv synd. *Hvorfor er ikke jeg som deg, hvorfor er ikke du som meg.* Jeg skjønner ikke at det går an å oppføre seg på DEN måten. JÆI alltså!»

Ivo Cramér har gitt oss her mellom fjellene et TILBUD. All sin erfaring og ekspertise har han brukt for å lage en ballett FADER VÅR. Etter mye om og men er balletten nå fremført i svenske kirker med støtte og den slags. I Norge har man ikke kommet lenger enn til om og men. Vi ligger på godt og også ondt, en del år etter Sverige. Ivo Cramér, en av de største koreografer, kjent og elsket også i Norge, han får nei av de som bestemmer i Den norske kirken. Jeg gjetter iskaldt at bestemmerne ikke har peiling på dans, og at «begrunnelsen» er skjedd med misbruk av Guds navn. Egen erfaring med egne tilbud til kirken sier meg at denne gjetningen er sann. I visse kretser er man rett og slett redd for både ordet, sangen og dansen, om den har nivå, man er redd for kunst, utfra noe underlige tåkete som ligger over fjellene: *Kunsten skygger for Gud.*

— Mine damer og herrer og alle dere andre: Kunstnere kan være Guds tjenere, de som alle de glade amatører som slipper til med hva det skal være i kirkene, bare det er halleluja og Jesus i tekstene. Spiller ingen trille om sangen er falsk, musikken fæl

og opplesningen under enhver kritikk. Nei, dom fine som skal stenge Cramérs ballett fra norske kirkegjengere og kirkefremmede (som da ville søke kirken) de reagerer bare negativt når de værer skikkelige saker, — Sniff, sniff her lukter det kunst, sier de helt forskrekka, og setter kaffekoppen ned på voksduken, mens de stirrer henført på det sentimentale Kristusbildet, garantert ikke malt av en kunstner, garantert dårlig kunst.

De stirrer på dette sitt selvbestaltede Kristus-bilde, og henter inspirasjon derfra, til å gi Cramér sitt rungende NEII.

Om vi ikke hadde hatt denne kunstfientlige holdning i Den norske kirken, ville jeg aldri angrepet mennesker fordi de er glad i dårlige bilder eller fordi de drikker kaffe. Min respekt er selvfølgelig tilstede for de puritanske, de pietistiske, de dumme, de glade, de kloke. Grunnen til at man blir en smule frustrert er at man

i de kretser, slett ikke respekterer hverken «Malern» med sin rødspritflaske, eller meg med min rødvinflaske. Alvorligere: Man ser i de kretser med den aller største skepsis på livsglede og tulliball, og kaller det ukristelig. *Å kalle dans for synd, er rett kristen adferd.* Slå den!

Så vil man oppleve når et tilbud slår igjennom, jeg tenker her på min egen kirkekonsernt Ja, bi på Herren, (det må jeg ha lov til). Når den endelig slapp igjennom det selvbestaltede statskirkenåloyet, nådde konserten

frem til både de såkalt puritanske og de såkalt pietistiske og de såkalt frigjorte. Enda konserten var kunst, er kunst, med nydelig sang av Iselin Alme, både moderne og gammeldags, med suverent orgelspill av Iver Kleive og med utmerket resitasjon av Brett Borgen. Enda *det*, nådde konserten frem med sitt budskap, Jesu Kristi miljø, Det gamle testamentet og hans liv og død og oppstandelse og Predikeren og meg selv. Så er det altså noen puritanske bestemmere som bestemmer at mennesker i Norge ikke skal få oppleve Cramérs nydelige ballett til Guds ære.

Kanskje de som ikke får dette tilbudet, slett ikke er så glade for all denne bestemmelsen. Kanskje de vil avgjøre dette selv. Tenk om. Ja tenk bare om, balletten ville nå frem til alleslags mulige og umulige mennesker! Er det *det* de er så redde for **BESTEMMERNE I KIRKEN?** — Det er en ting løggen ikke kan beseire og det er **KUNSTEN**, sa Solsjenitsyn. Og det sier jeg med.

PS. Jeg vet om en kirke i Oslo, jeg sier ikke hvor, hvor organisten og presten hadde eksperimentgudstjeneste. Den forbløffede menighet danset til Guds ære i en time, og et glimrende band slo an med rytmemusikk. Gamle og unge danset mellom benkeradene og i midtgangen og foran alteret. Kirken står der fremdeles, og alle som deltok i dansegudstjenesten er helt i orden, og synes det var en fin måte å prise Herren på.

Brett Borgen

Forfatterinnen og skuespillerinnen Brett Borgen er foruten sin skribentvirksomhet kjent som deltaker og arrangør av de musikalsk-dramatiske kirkekonsertene «JA, BI PÅ HERREN!»

PRESTER ANKLAGER POLITIET

To katolske prester i Colombia har i et åpent brev til presidenten anklaget sikkerhetsstyrkene i Santanderregionen for å stå bak 30 politiske mord. Ifølge prestene var målet for terroren å skremme befolkningen til samarbeid i kampen mot geriljastyrker i området.

KNA

Hvorfor danser du, Mirjam?

Av Dag Knudsen?

Havet er nylig veltet tilbake i sitt gamle leie, og de druknende fra Faraos hær kastes omkring i virvlene sammen med hester og vognrester.

På tørt land står et helt folk, — Israel. Herren gjorde det umulige. Han åpnet havet foran dem og de gikk igjennom på tørt land. De er reddet.

Mirjam, Arons søster, tar en tromme i sin hånd, og alle kvinnene følger etter henne — også de med trommer og dans. Lovsyng Herren! Jeg trekker henne til side etter dansen og spør: Hvorfor danser du Mirjam? Hos oss ber vi en stille bønn. Og hvorfor alle disse støyende trommene?

Hun ser på meg som om hun ikke forstår, — som om jeg nærmest skulle være en som var unnslettet fra Faraos hær.

Vi liker ikke rytmer og dans hos oss, forklarer jeg.

«Men så du ikke hva som skjedde», spør hun. «Er du ikke lykkelig!? Å, se hva Gud kan!» — Med hele sin kropp kaster hun seg inn i en ny gledesdans.

Senere var jeg til stede i en ny tid, på et sykehus for mennesker som ikke hadde det godt inne i seg. Det var bare angst i øynene deres, og fler av dem gikk som om de helst ville gjemme seg bak veggen.

Så ble det satt på musikk, og de fikk beskjed om at de skulle bevege seg til musikken, — danse. Og om de kanskje var stive, beveget de seg. Noe skjedde. Noen ganger kom de borti hverandre, eller alle fikk beskjed om å ta hverandre i hendene.

Og selv om munnvikene og øynene enda bar angsten i seg, så jeg dem smile. Jeg så glede i deres øyne, og jeg kunne ikke huske når jeg så det sist.

Det var også i den gamle tiden at Moses vrede opptentes over noen som danset. De danset omkring en gullkalv og sa at det var den som hadde frelst dem av Faraos hånd. Derfor spør jeg ikke Moses om jeg får danse, men om hva jeg får danse omkring: *Hvorfor danser du, Mirjam?*

(Forts. side 11)

15 hospitaler dreper nyfødte

Kilder omkring det katolske tidsskrift Universe beretter om et amerikansk film-team som for tiden oppholder seg i Storbritannia og som påstår å kunne bevise at nyfødte med en eller annen defekt blir drept på britiske sykehus.

Filmfolkene påstår at nyfødte mongoloide, bl.a. får en sterk dosis klorhydrat og må dø av sult og tørst, en prosess som tar fra to til tre uker. «I en artikkel i British Medical Journal i 1977 ble det påstått at et stort antall nyfødte fikk en saltvannssprøyte som gjør dem søvnige og de blir da overlatt til å dø av sult og tørst fordi de ikke kan skrike etter mat.» Denne uttalelse stammer fra en talsmann for organisasjonen The Society for the Protection of Unborn Children John Smeaton. Foreningen kan ganske visst ikke bevise det, men den mener at henved 15 sykehus i England medvirker direkte til drap på nyfødte.

To amerikanere dr. C. E. Koop, som er kirurg ved et barnehospital i Philadelphia og pastor Francis Schaffer fra den presbyterianske kirke har fått ideen til en film i fem deler som de har kalt «Hva skjedde med menneskera-sen?» Og det er herfra en stor del av de opplysninger som mr. Smeaton lar sive ut kommer fra. Koop og Schaffer mener at nå da det moderne effektivitetssamfunn har fått gjennomført fri abort har mord også på nyfødte blitt en såre alminnelig sak. De neste ofre vil bli de gamle! SPUC har forsøkt å gå rettens vei, men da man ikke kan komme med helt konkrete facts har man hittil ikke oppnådd stort ad den veien.

Den amerikanske film skal vises i forskjellige kirkelige sammenheng og man tenker å arrangere offentlige seminarer på grunnlag av det filmen har kommet frem til. Den blir offentlig tilgjengelig fra den 1. juni og kan leies for en rimelig pris. En bok som bygger på det samme tema er også blitt offentliggjort nylig og kan kjøpes i bokhandelen i England for om lag 60 kr.

Økende bekymring over aborttallet i Sverige

Stockholm (kte): «Stadig flere mennesker er urolige over utviklingen i abortspørsmålet etter liberaliseringen», sier den nye domprosten i Stockholm, Ludvig Jönsson, til avisen Dagen. «Gjennom loven om fri abort kom vi bort fra formynderholdningen overfor mennesker. Men vi har havnet i et nytt umenneskelig system der abort ofte erstatter prevensjon», sier han.

I Sverige er det nå 30.000 aborter i året. Nylig sa Bispemøtet i Den svenske kirke at aborterte fostre bør kremeres slik at asken kan spres på kirkegårdene. Dette for å markere forskjellen til annet sykehusavfall. Abortspørsmålet skal nå bli gjenstand for en ny kirkelig utredning i Sverige.

Domprost Ludvig Jönsson, tidligere medarbeider i Sveriges Radio, mener det er skapt et bedre klima for å diskutere abortspørsmålet etter at landet for noen år siden fikk sin lov om

fri abort. «Jeg er ikke fremmed for at opinionen nå kan svinge i en annen retning», sier han. Og mener det er på tide med en debatt om menneskeverd og respekt for fosteret. Jönsson minner om at et foster er et menneske i konsentrat allerede få uker etter befruktningen.

Tilbake til det gamle systemet vil domprosten i Stockholm likevel ikke. Han understreker at lovgivning først har en mening når den er forankret i folks rettsbevissthet.

Bispemøtets råd om at aborterte fostre — uansett alder — skal kremeres slik at asken kan spres på kirkegården, kom etter at Fylkestinget i Halland hadde bedt biskopene komme med et råd. Begrunnelsen for rådet er at de svenske biskopene mener fosteret lever et selvstendig liv i forhold til moren.

De svenske biskopene besluttet nylig å be Svenska Ekumeniska Näm-

(Forts. s. 11)

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD & SØN

Glads vei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

GUDSTJENESTER I HELGENE		Dialog messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olaus domkirke</i>	lord.: 19.00 sønd.: 9.30 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	(eng)	— 11.00 —
<i>St. Hallvard kirke, Frans'skanerne, Enehauggt. 4, tlf. 67 23 83</i>			8.35 11.00 —
<i>St. Dominikus kirke, Dom'n'kanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71</i>			9.00 11.00 18.30 —
<i>Vår Frue Villavill kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21</i>			9.00 —
<i>Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 21 23 55</i>			9.00 11.00
<i>Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587</i>			10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209</i>	lord.: 18.30 sønd.: 8.00		11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke, Chr'stiesgt. 16, tlf. 21 54 10</i>	lord.: 19.00 sønd.: —		11.00
<i>Vår Frue Kirke, Helleveien</i>	sønd.: 9.30		
<i>Florida kapell, Nygaardsgt. 124</i>			19.00
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19</i>	lord.: 18.00 sønd.: 8.30		10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 11 438</i>			9.00 11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke, Kr'stian V's pl. 1, tlf. 81 168</i>			9.00 10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke, Torvgt. 113, tlf. 23 751</i>	lord.: 18.00 sønd.: —		11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 23 195</i>			11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theobaldus kirke, Vesterngt. 5, tlf. 22 381</i>			9.00 11.00
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225</i>	lord.: 18.00 sønd.: —		11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken, We'demannsgate 3 A, tlf. 52 550</i>	lord.: 18.00 sønd.: —		10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke, Romer'ksgt. 1, tlf. 71 28 85</i>			9.30 11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038</i>			— 17.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50 793</i>	lord.: 18.00		11.00
STABEKK: <i>Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35</i>	8.30 19.00		10.45
<i>Eikeli kirke, Veståsen 20, tlf. 24 25 69</i>			9.15 10.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534</i>	lord.: 17.00 sønd.: 8.30 9.30		11.00
TØNSBERG: <i>St. Olaus kirke, Sandef'ordsgt. 1, tlf. 11 949</i>			11.00
VOSS: <i>St. Olaus kapell, Finne, tlf. 12 510</i>		Efter avtale	
TRONDHEIM: <i>St. Olaus kirke, Prinsensgt. 2a2, B'skopen og prestegården, tlf. 21 214</i>	8.45 19.00		11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital, Ila, tlf. 21 670</i>			6.15 —
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke, Fl'ntegt. 5, tlf. 72 779</i>			11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29</i>			11.00
MOLDE: <i>St. Sanniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467</i>			11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke, Norgesund, tlf. 37 558</i>	lord.: 17.00 sønd.: 8.30		11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke, Storgt. 94, Sogneprestens tlf. 84 277</i>	lord.: 18.00 sønd.: —		11.00
<i>St. Elisabethsøstrene, Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487</i>	sønd.: 8.00		—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783</i>			8.15 10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 11 447</i>			19.00 11.00
HARSTAD: <i>St. Sanniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501</i>	lord.: 15.00 sønd.: —		10.30
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken, Håreksgt. 82</i>			18.30
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke, Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072</i>		Efter avtale	

Gudstjenestene i Trondheim i sommer.
Messe hver søndag kl. 9.00 og kl. 11.00.

Vatikanradioens sendinger på
Norsk/dansk høres hver mandag
kl. 20.15 norsk tid.
Obs! Sommertid.

LITURGISK KALENDER

JUNI

- Treenigheten.** Ordspr. 8, 22-31. Rom. 5, 1-5. Joh. 16, 12-15. (Justin, martyr feires ikke.)
- Ferial eller Marcellinus og Peter, martyrer. 2. Pe. 1, 1-7. Mk. 12, 1-12.
- Charles Lwanga og ledsagere, martyrer. 2. Pe. 3, 12-15a.17-18. Mk. 12, 13-17.
- Ferial. 2. Tim. 1, 1-3.6-12. Mk. 12, 18-27.
- Bonifatius, biskop og martyr. 2. Tim. 2, 8-15. Mk. 12, 28b-34.
- Ferial eller Norbert, biskop. 2. Tim. 3, 10-17. Mk. 12, 35-37.
- Ferial eller Jomfru Marias lørdagsmesse. 2. Tim. 4, 1-8. Mk. 12, 38-44.
- Kristi legemes og blods fest.** 1. Mos. 14, 18-20. 1. Kor. 11, 23-26. Luk. 9, 11b-17.
- Ferial eller Efrem, diakon og kirkelærer. 1. Kong. 17, 1-6. Mt. 5, 1-12.
- Ferial. 1. Kong. 17, 7-16. Mt. 5, 13-16.
- Barnabas, apostel. Ap. Gj. 11, 21b-26; 13, 1-3. Mt. 10, 7-13.
- Ferial. 1. Kong. 18, 41-46. Mt. 5, 20-26.
- Jesu hjertefest.** Esek. 34, 11-16. Rom. 5, 5-11. Luk. 15, 3-7. (Antonius av Padua, prest og kirkelærer feires ikke.)
- Ferial eller Jomfru Marias rene hjerte. 1. Kong. 19, 19-21. Mt. 5, 33-37. eller (til Jomfru Maria) Jes. 61, 9-11. Luk. 2, 41-51.
- 11. alm. søndag.** 2. Sam. 12, 7-10.13. Gal. 2, 16.19-21. Luk. 7, 36-8, 3 (eller 7, 36-50).
- Ferial. 1. Kong. 21, 1-16. Mt. 5, 38-42.
- Ferial. 1. Kong. 21, 17-29. Mt. 5, 43-48.
- Ferial. 2. Kong. 2, 1.6-14. Mt. 6, 1-6.16-18.
- Ferial eller Romualdus, abbed. Jesu Sirak 48, 1-15 (Gr 1-14). Mt. 6, 7-15.
- Ferial. 2. Kong. 11, 1-4.9-18.20. Mt. 6, 19-23.
- Aloisius Gonzaga, munk. 2. Krøn. 24, 17-25. Mt. 6, 24-34.
- 12. alm. søndag.** Sak. 12, 10-11. Gal. 3, 26-29. Luk. 9, 18-24. (Paulinus av Nola, biskop; John Fisher, biskop og Thomas More, martyr feires ikke.)
- Ferial. 2. Kong. 17, 5-8.13-15a. Mt. 7, 1-5.
Vigilie til Johannes døperens fødsel. Jer 1, 4-10. 1. Pe. 1, 8-12. Luk. 1, 5-17.
- Johannes døperens fødsel.** Jes. 49, 1-6. Ap. Gj. 13, 22-26. Luk. 1, 57-66.80.
- Ferial. 2. Kong. 22, 8-13; 23, 1-3. Mt. 7, 15-20.
- Ferial. 2. Kong. 24, 8-17. Mt. 7, 21-29.
- Ferial eller Kyrillos av Alexandria, biskop og kirkelærer. 2. Kong. 25, 1-12. Mt. 8, 1-4.
- Ireneus, biskop og martyr. Jer. Klag. 2, 2.10-14.18-19. Mt. 8, 5-17. **Vigilie til Peter og Paulus,** apostler. Ap. Gj. 3, 1-10. Gal. 1, 11-20. Joh. 21, 15-19.
- Peter og Paulus,** apostler. Ap. Gj. 12, 1-11. 2. Tim. 4, 6-8.17-18. Mt. 16, 13-19.
- Ferial eller Kirkens første martyr i Rom. Amos 2, 6-10.13-16. Mt. 8, 18-22.

Den nordiske valfart til Lourdes

22. til 29. august 1980

8 dages flyrejse med fuld pension
Pris: Kastrup/Lourdes tur-retur, på hotel d.kr. 2750,—
Særpris for syge og handicappede,
på «Accueil Ste Bernadette» d.kr. 1875,—
Valfartspræst: Pater Per Waagø, O.M.I.
Læger, sygeplejersker, samaritter medfølger.
Program og tilmeldelser:
VALFARTSKOMITEEN, Barsehøj 25, DK. 2900 HELLERUP.

Hvorfor danser du . . .

(Forts. fra s. 8)

Og i den nye tiden forstår jeg at Gud har gjort det umulige igjen. Ja, her er mer enn Moses og profetene, her er mer enn et tørt hav.

Han har ført oss ut av vår egoisme og vårt mørke. Kan da kun mine tanker bevege seg i en stille bønn? Må jeg ikke med hele meg få prise denne Gud, liksom han har frelst hele meg. Ja, det er han som helliger meg *helt igjennom*, på både ånd, sjel og legeme.

Hvordan kan du klare å sitte stille med dine foldede hender? Det er som å være til stede når Lasarus kommer ut av graven med liksvøpet tullet omkring seg. Den døde er blitt levende.

Jesus sier: «Løs ham, og la ham gå!»

Vi trenger å sitte stille, lytte og be, — å finne tilbake til den Gud vi så lett glemmer i alt vårt krav og mas. Men la oss samtidig få hjelpe hverandre med å gi vår lovprisning og tilbedelse uttrykk. La oss få glede oss over det liv Gud har gitt oss. Om ikke annet; la i alle fall noen av oss få finne et uttrykk også i dans om det er naturlig for oss. Kanskje kan vi etter hvert hjelpe til med å løse av hverandre det som måtte binde av gammelt liksvøp.

Vår Kirke

Økende bekymring . . .

(Forts. fra s. 9)

den, et fellesorgan for alle kristne kirker i landet, ta opp abortspørsmålet til bred belysning, fordi aborttallet har økt såvidt kraftig i det siste. SEN uttalte seg om saken før lovendringen først på 70-tallet. SEN anbefalte da en betydelig mer restriktiv lov enn hva som ble resultatet.

Økningen i antallet kunstig framkalte aborter i Sverige de siste årene ser ut til å henge sammen med at svenske kvinner er blitt mer skeptiske til p-pillen.

Ny bok fra Broomé/Kieffer: Bibelguide — Gamla testamentets böcker, kr. 56,—.

Vi har fått inn noen fine oversiktlige kart på engelsk som eger seg utmerket i undervisning og for unge — og alle oss andre:

PANORAMA — of Church History, vi refererer: — «we endeavour to represent the great events on two distinct planes of vision: a synthetic global viewpoint by large letters and coloured sections; and a partial, detailed, analytical discription by medium letters, texts with dates and explanations in small types.

PANORAMA — of Biblical History, — «an attempt has been made to represent time (and specifically time occupied by Biblical history) visually.»

Pris pr. kart: kr. 34,75.

Sommerferien nærmer seg — kom inn og få med godt lesestoff og plater og kassetter.

Vi har byens største utvalg i liturgisk musikk og folkemusikk og noen utsøkte klassiske plater.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. (02) 20 72 48.

Åpent kl. 9—16, lørdager 9—13.

DEN DOMINIKANSKE REPUBLIKKS KIRKE HJELPER FATTIGE

Den katolske kirke i Den Dominikanske Republik har opprettet et hjelpesenter hvor innvandrere fra Haiti og landets egne arbeidere og bønder kan få gratis juridisk hjelp. Biskop Nicolas Lopez Rodriguez (San Francisco de Macoris), lederen for landets «Justitia et Pax»-kommisjon erklærte ved åpningen at det var et praktisk skritt for å hjelpe de fattige og de som ikke har noen stemme til rettferdighet. Biskop Lopez sa videre at det var en moralsk forpliktelse å sørge for at alle fikk rettferdig og lovmessig behandling, og at hvis ikke det skjedde, antagelig alternativet ville bli vold og undergraving.

KNA

BISKOPER MOT APARTEID

Sør-Afrikas katolske biskoper har nylig offentliggjort et skriv til landets regjering, der de tar avstand fra den

sør-afrikanske apartheidpolitikk. De pekte på gjestarbeidernes minimale rettigheter, og gjorde det klart at de akttet å støtte de sortes bestrebelser for å oppnå likeverdige menneskelige og politiske rettigheter som de hvite. Til det regnet de medbestemmelse i bedriftene. Biskopene oppfordret også regjeringen til å iverksette omfattende tiltak for å bekjempe arbeidsløsheten i landet.

KNA

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Wesselsgt. 3 (indre gård) - Oslo 1

Telefon
(02) 33 36 24
33 55 25

Telegr.adr.:
Rustfriknut

FELLES KIRKEPROTEST I ENGLAND

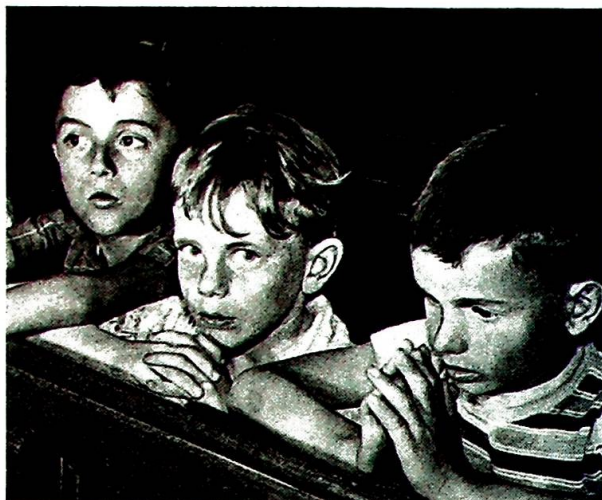
Alle britiske kirkesamfunn har protestert mot regjeringen Thatchers forehavende ikke å øke barnebidragene. I en tid med sterk inflasjon får det meget uheldige konsekvenser, mener representantene for de ti kirker.

KNA

ITALIENSKE BISKOPER MOT TERROREN

Den italienske bispekonferanses sentralutvalg har oppfordret landets katolikker til å kjempe mot terrorismen, og også narkotikamisbruket og pornografien.

KNA

TIDSSKRIFT OM BØNN POPULÆRT I FRANKRIKE

Til forleggeren Jean Philippe Chartiers store forbauselse har hans tidsskrift «Prier» (Bønn), som bare beskjeftiger seg med bønn, fått en overraskende stor leserskare. I «misjonslandet» Frankrike har tidsskriftet på mindre enn to år kunnet gå opp til et opplag på 50.000.

KNA

NY KATEDRAL TIL LISBOA

En ny katedral skal bygges i Lisboa, har byens borgermester nå forordnet. Det var byens patriark, kardinal Antonio Ribeiro, som søkte om å få bygge en katedral i byens sentrum. Den gamle fra det 12. århundre ligger p.g.a. byutviklingen nå i periferien av Lisboa.

KNA

SWAZI-BISKOP NEKTET UTREISE TIL BISPEMØTE

Swazilands katolske biskop, Mandlendkhosi Zwahe, ble meget overraskende nektet utreise til Sør-Afrika for å delta på de sør-afrikanske biskopers samling i Pretoria. Zwahe er medlem i konferansen som leder for kommisjonen for sosiale spørsmål.

KNA

FAGFORENING I VATIKANET

Den første fagforening i Vatikanstatens 50-årige historie er nå stiftet. Etter en appell fra ansatte i Vatikanet høsten 1979, ga paven grønt lys for dannelsen av en interesseorganisasjon. Fagforeningen omfatter 2000 legfolk som arbeider i Vatikanstaten, og president er Antonio Certullo, en tekniker ved Vatikanradioen.

SPANJOLENE BØR SE MINDRE PÅ TV

De spanske biskopers massemedia-kommisjon har rådet de spanske familier til å unndra seg massemedienes manipulasjon ved å begrense fjernsynstittingen. TV forandrer familie og samfunn, påpekte kommisjonen. Spanjolene oppfordres til å kreve mer sendinger som er egnet i familiesammenheng. Massemedia-kommisjonen beklager samtidig sterkt den påtagelige tilbakegangen av religiøse sendinger over de senere år.

BRASILIANSE BISKOPER PURRER PÅ VATIKANET

Flere brasilianske biskoper har bedt Vatikanet om å få fortgang på laiseringsprosessene, som siden pavevalget i 1978 har stått nesten helt stille. Mange prester som har ventet på laisering (= å bli løst fra sine prestelige forpliktelser) er blitt lei av å vente, og har forlatt sine embeder. Det dreier seg tildels om skandaløse tilstander, som skader kirkens anseelse meget, mener den brasilianske bispekonferanses leder, Ivo Lorscheiter (Santa Marta) i et brev til statssekretær i Vatikanet, kardinal Casaroli.

KNA

A/S NORSKE SHELL

FYRINGSOLJE

Leverandør til de fleste
katolske institusjoner
i Norge

Ved bestilling av olje:

02-19-12 00 - Service 02-19 12 20

BEGRAVELSESBYRÅET

TS Jacobsen *a/s*

Ullevålsvn. 1

TELEFON * 20 79 05

Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse
Ordner alt

Egen parkeringsplass

KINESISKE KRISTNE PLANLEGGER KIRKE

Hong Kong (Iwi): Protestantiske kristne i Kina er nå i gang med å forberede en nasjonal kirke, etter 15 år som enkeltstående undergrunns-menigheter. Det var på et møte i Tre-selv-bevegelsen i Shanghai i februar/mars i år man vedtok dette. Dette var første gang ledelsen i bevegelsen møttes offentlig siden kulturrevolusjonen satte en stopper for arbeidet midt på 60-tallet. Det er hensynet til de kristne fellesskapene rundt i Kina som har ført til ønsket om en nasjonal kirkelig organisasjon.

Shanghai-møtet ga videre sin støtte til at det innføres virkelig religionsfrihet i landet, og det ble vedtatt å kalle sammen en nasjonal kirkekonferanse i nær fremtid. Tre-selv-bevegelsen ble opprettet i 1951, som et kontaktledd mellom de protestantiske kirkene og myndighetene og for å markere at kirkene ikke lenger var avhengige av vestlige kirker. (Tre-selv: Selvstyre, selvfinansiering og selvstendig misjonsarbeid).

Tre-selv-møtet i Shanghai kritiserte utenlandske forsøk på å tvinge en fremmed kristendomsform på de kristne i Kina. Det ble vist til at det i andre land finnes kristne som er kritiske til dagens Kina. «Under dekke av 'evangelisering' og 'undersøkelser' blander disse seg inn i vårt kirkelige liv ... i virkeligheten for å skyve kinesisk kristendom tilbake til kolonitiden og igjen gjøre den til en fremmed religion som står i motsetning til det kinesiske folk», heter det i et brev etter Shanghai-møtet.

Tre-selv-bevegelsen mener at de siste vanskelige årene for Kinas kristne har kvittet kristendommen med det fremmede kolonistempet. Flere av de kirkelederne som møttes i Shanghai nå i vår hørte til blant de kristne som ble arrestert for sin tros skyld under kulturrevolusjonen.

Det er de siste to årenes generelle politiske tøvær i Kina som er årsak til at kristendommen og andre religioner igjen er i ferd med å få lettere kår.

GULL OG SØLV STIELES FRA KIRKENE

Etter at gull- og sølv-prisene begynte å stige så raskt i fjor, er antall tyverier av religiøse gjenstander (kalker, lysestaker, ciborier osv.) fra amerikanske kirker øket kraftig. Nå er mesteparten av de stjålne sakene bare imitasjoner av gull og sølv, men tyvene har ennå ikke begynt å sette tilbake de ved en feiltagelse stjålne sakene ...

KNA

KATOLSK PREST BRENT I UKRAINA

Den ukrainsk-katolske prest P. Gogula (74) ble nylig myrdet på grusomt vis i Tomashivsky i Vest-Ukraina. Han og hans kone ble bundet sammen, bensin helt over og så ble de levende brent. P. Gogula tilhører den unerte ukrainske kirke, og nektet å bli ortodoks i 1946, da både de kommunistiske myndigheter og Moskvapatriarkatet forordnet at denne gren av den katolske kirke skulle overføres til den ortodokse kirke. Som alle andre unerte prester ble han sendt til Sibir, og etter sin hjemkomst holdt han og hans familie (de ukrainske katolske prester får gifte seg) seg lavt i farvannet, og han virket forsiktig som prest i undergrunnen.

Hvem som står bak drapet på Gogula og hans kone, er ikke sikkert, men det blir antatt at lokale partifunksjonærer har vært involvert på et eller annet vis.

KNA

BRASILIANSE BISKOPER STØTTER METALLARBEIDER-STREIK

Alle biskoper i Sao Paulo-regionen har ettertrykkelig uttrykt sin støtte til en streik blant metallarbeiderne i området. En messe som byens erkebiskop, kardinal Evaristo Arns, arrangerte til støtte for de streikende nylig ble besøkt av ca. 10.000 arbeidere. Kardinalen oppfordret myndighetene til å løslate arbeidernes forhandlingsledere, som ble arrestert ved streikens begynnelse, og lovet arbeiderne at kirken i Sao Paulo skulle støtte dem under streiken alt den evnet. Kardinal Arns minnet om de involverte arbeidsgivere om at «det brasilianske fedreland består av mer enn deres bedrifter» og oppfordret dem til forhandlinger med de streikende. Rettsvesenet i landet har erklært streiken for illegal, men kirken har likevel kunnet stille seg bak den.

Motsetningene mellom myndighetene og kirken i Sao Paulo p.g.a. kirkens støtte til de streikende metallarbeidere har nå spredt seg til nasjonalt nivå. Brasils president, General Joao Figueiredo, har beskyldt en del av kirken, an-

ført av Sao Paulos kardinal Arns, for å ha anstiftet streiken. Han hevdet at andre deler av kirken ikke kunne støtte Arns i denne saken.

Den brasilianske bispekonferansens (CNBB) har imidlertid erklært seg solidarisk med de streikende og med kardinal Arns, og tok del i hans fordømmelse av arrestasjonen av fremtredende arbeiderledere.

Bispekonferansens leder, biskop Ivo Lorscheiter, og Sao Paulos hjelpebiskop Claudio Hummes med kardinal Arns har ved forskjellige anledninger vært i kontakt med myndighetene, og gjør det klart at de ikke går inn for å utfordre regjeringen eller oppfordre til illegale aksjoner. Kirken har verken anstiftet eller organisert streiken, og nøyer seg med å tilby arbeiderne åndelig og materiell støtte, slik at de kan felle sine beslutninger som frie mennesker, uten angst, tvang og uten å trues av sult.

MOZAMBIQUE: FRA ORDENS- DRAKT TIL UNIFORM

En 23-årig ordenssøster ble en dag etter sin ikledelse tvunget til å bytte ut ordensdrakten med en uniform; som alle kvinner i Mozambique ble hun innkalt til militærtjeneste. For to år siden trådte søster Stella inn i de kontemplative «Marias tjenerinner» i Nampula som novise, og avla nylig sine evige løfter som den første innfødte i ordenen.

VENEZUELAS BISKOPER ADVARER

I et dokument offentliggjort i Venezuelas hovedstad Caracas, har landets katolske biskoper advart mot alkoholismen, sexbølgen, og «trangen til å hope opp stadig større rikdommer». «Dette land er i ferd med å drukne i alkohol», sa bispekonferansens leder, biskop Domingo Roa Perez (Maracaibo) til avisene. T.o.m. i arbeidstiden er det utbredt fyll. Dette bidrar til en forgåing og vulgarisering av tilværelsen, mente biskopen. Samtidig opplyste kirkens kommisjon for familiesjelesorg at 51 % av alle fødsler nå skjer utenfor ekteskap.

KNA

LITAUISK APPELL TIL DET ØVERSTE SOVJET

En gruppe litauiske menneskerettsforkjempere og katolikker har rettet en appell til Det Øverste Sovjet i Litauen og bedt om at Viktoras Petkus, som ble dømt til 15 års fengsel i juli 1978, blir frigitt. Petkus er grunnleggeren av den litauiske Helsinki-gruppe.

Petisjonen begrunnes med at Petkus ble urettferdig dømt. Han var anklaget for anti-sovjetisk virksomhet, men det eneste dokument som ble fremlagt, var et beslaglagt dokument som beskjeftiget seg med avtalen mellom Hitler og Stalin i 1939, der Øst-Europa ble inndelt i interessesfærer. Dette er imidlertid et historisk faktum og ikke antisovjetisk bakvaskelse, argumenterer petisjonen.

Det påpekes også at bare vitner mot Petkus fikk slippe til under rettssaken. Bl.a. to gutter som påstod at Petkus hadde tilbudt dem forgiftet drikke. Da den ene ville trekke tilbake sitt vitnemål senere, slapp han ikke til.

Petkus befinner seg for tiden i en arbeidsleir i Ural. Han er fengslet for tredje gang; han har tidligere to straffer på seks og åtte år bak seg.

OVERFALL PÅ MISJONÆRER I UGANDA

Ved et væpnet overfall på Mill-Hill-misjonærer ved Tororo i Uganda er en engelsk pater drept og tre nederlandske alvorlig såret. Det dreier seg antagelig om røvere. I Uganda arbeider for tiden 70 Mill-Hill-misjonærer.

PLANTASJEEIERE I GUATEMALA OMGÅR ARBEIDSLOVEN

Lederne for kristne basisfelleskaper har nylig anklaget guatemaltesiske plantasjeiere for å omgå bl.a. de nye bestemmelsene for tillatt minstelønn. Store grupper landarbeidere er blitt oppsagt og senere ansatt på dårligere betalt deltidsarbeids-avtaler. Basisfelleskapene oppfordret landets arbeidsministerium til å inspisere kaffeplantasjene jevnlig og sørge for at avskjedigede får tilbake arbeidet, at minstelønnsbestemmelsene overholdes og at systemet med deltidsarbeid og dårlig betalt overtid avskaffes.

NIGERIAS KIRKE FOR OPPDRAGELSE REFORM

Skolevesenet i Nigeria klarer ikke å få skikk på den oppvoksende generasjon, hevder biskop Francis Folonoso Alonge (Ondo). Han gjorde det klart at den katolske kirke derfor vil samarbeide med den nye regjering om å få skikk på landets skolevesen. Biskop Alonge mente at mye av den økende smugling, de økende ran og uærlighet kan føres tilbake til statens overtagelse av utdanningsvesenet. Biskopen gikk inn for at moralsk og religiøs oppdragelse må gå sterkere inn i skolevesenet.

KNA

BISKOPER PAPEKER TORTUR I COLOMBIA

To colombianske biskoper har i et brev offentliggjort i Bogota nylig hevdet at det tortureres i landets fengsler. I brevet avviser biskopene, Dario Castrillon (Pereira) og Pedro Rubiano (Cucuta), justisminister Hugo Escobars uttalelse om at det aldri var blitt torturert i fengslene, verken nå eller tidligere. Samtidig kritiserte de to biskopene konsentrasjonen av rikdommene og utbyttingen av folkemassene, og anbefalte modige tiltak på det sosiale plan.

KARDINAL ADVARER MOT POLITISK VOLD I ECUADOR

— Vi begynner nå å se gjenskinnet av den ild som fortærer andre nasjoner på kontinentet, advarte nylig erkebiskopen i den ecuadorske hovedstad Quito, kardinal Pablo Munoz Vega. De politiske spenninger i landet kan ifølge Munoz lett slå over i en ubarmhjertig voldsbølge. — Tiden er nå inne til å avgjøre om den nylig restaurerte demokratiske prosess skal få lov til å utvikle seg, ellers er vår nasjon på vei til å ødelegge seg selv.

Etter en lengre periode med militært styre ble for et år siden igjen valgt en sivil president. Men en personlig strid mellom ham og lederen for regjeringspartiet har ført til at nødvendige sosiale og økonomiske reformer er uteblitt. I den senere tid er det kommet til oppføringer i flere byer mellom tilhengere og motstandere av president Jaime Roldos.

SALESIANERORDENEN ØKER I POLEN

En meget stor tilgang til salesianerordenen i Polen har nå ført til at ordenen har reorganisert seg og opprettet to nye provinser. Ialt har ordenen nå fire provinser i landet, Krakow, Lodz, Wroclaw og Schneidemühl.

KNA

BISKOPER FOR FRIE VALG I HONDURAS

Honduras' katolske biskoper har oppfordret landets militærregjering til å sørge for at de snarlige valg blir virkelig frie og uten fusk. Valgfusk er man kjent med i denne delen av verden, og biskopene advarte regjeringen mot å bruke vold for å opprettholde en sosial orden der flertallet er tilbakestående og mindretallet sterkt prioritert.

KNA

BRASILS BISKOPER FOR «EKTE JORDBRUKSREFORM»

Med et overveldende flertall har biskopkonferansen i Brasil vedtatt å gå inn for en «ekte jordbruksreform», som bygger på basisgrupper, familier og stammer. Skarp kritikk ble øvd mot den herskende jordbrukskapitalisme, som utbytter de eiendomsløse landarbeideres arbeidskraft.

Kirken og landbruksproblemene var et hovedtema for det store brasilianske bispemøtet nylig. På samme måte som kapitalismen ble også den marxistiske kollektivismen avvist av biskopene.

Spesieil oppmerksomhet viet konferansen bøndernes, indianernes og slumbeboernes menneskerettigheter. Biskopene gjentok også sin avvisning av abort, som nå Brasils fjernsynsstasjoner er begynt å propagandere intenst for.

KNA

FILIPPINSK PREST LØSLATT

Filippinenes president Fernando Marcos forordnet nylig løslatelse av presten Edicio de la Torre, under den forutsetning at han forlot landet for godt. Vatikanet og USA har i over fem år arbeidet for å få løslatt presten, som satt fengslet for «undergravende virksomhet».

KNA

KIRKEBRANN I ITALIA

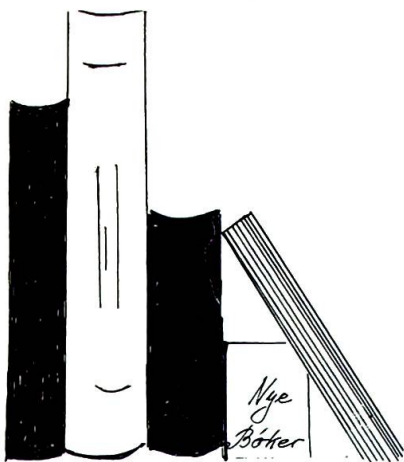
Katedralen i Ruvo di Puglia ved Bari, en av de prektigste romanske kirker i Sør-Italia, ble totalt ødelagt av brann nylig. Det kan dreie seg om brannstiftelse.

KNA

DEN NORDISKE BISPEKONFERANSE

vil komme sammen i Augsburg fra 25. til 28. september i år. Biskopene fra de nordiske land kommer, Norge, Sverige, Danmark, Finland og Island.

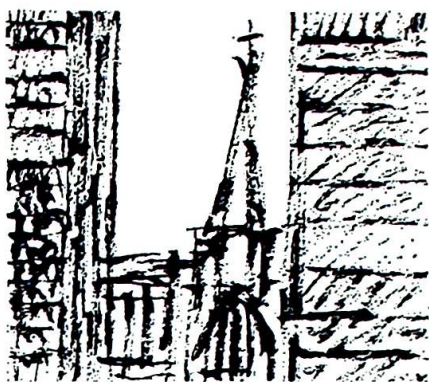
Gruvearbeidernes Franciskus

Arthur Sundstedt er en meget beviss kristen svensk rofatter, og han har i denne bok tatt seg fore å fortelle om en meget interessant periode i maleren van Gogh's liv Vincent van Gogh var helt fra barndommen av sterkt grepet av forholdet mellom Gud og mennesker, ikke minst på grunn av at han ble religiøst påvirket hjemmefra idet faren var prest i den reformerte kirke av nederlandsk observans. Etter forgjeves å ha forsøkt seg som lærling i kunsthändlerbransjen som på dette tidspunkt synes å ha vært et nokså lukrativt levebrød for dem som hadde hellet med seg, besluttet han seg til å bli misjonær

Som alt annet av det Vincent foretok seg, var også hans innstilling til denne gjerning i meget høy grad preget av ekstrem idealisme. Van Gogh ville noe med sin gjerning. Smerten ble derfor også altfor stor, når det ikke lyktes for ham. Det er van Gogh's opphold blant gruvarbeiderne i Borinagedistriktet som Sundstedt har kastet seg over og han har gjort det av ekte interesse for både van Gogh og for den gjerning han hadde påtatt seg, men som mislyktes så grundig.

Det kunne ha blitt en stormende god bok. Emnet alene tilsier dette. Men det har knepet for forfatteren å komme intil selve roten av sitt materiale, som ellers er bearbeidet med entusiasme og meget stor bredde. Det kan umiddelbart ikke sies, at Arthur Sundstedt er overfladisk, for han har fått tak i meget fint kilde-

materiale, men det er som om han stopper opp når han kommer til selve virkeligheten. Han forstår ikke å rive sitt publikum med i van Gogh's problemer som sosialarbeider og predikant. Og den skuffelse som han opplevde da det hele fikk en ende, vedkommer oss svært lite. Her møter man ikke en van Gogh som flammes av begeistring og medlidenhet, den naive fantast som han helt i Franciskus' ånd jo ganske riktig var. Men man møter en tørr figur som ikke er noen figur i det hele tatt. Sundstedt oppfatter Vincents opphold i Borinage som en franciskansk apoteose og det er ikke så mye galt i det, men boken blir for kjedelig og for uinteressant, ikke minst fordi Sundstedt går for meget i detaljer, hvor det ikke behøves. Det er litt synd, for det er ingen tvil om at forfatteren vil noe med dette. Man får bare ikke den fulle fornemmelse av det.

Boken har en del billedmateriale, men den tekniske utførelse av såvel bilder som trykk i alminnelighet er så som så. Det burde ha vært lagt bedre vekt på den side av saken også. Gruvearbeidernes Franciskus kunne virkelig ha blitt et arbeide som ville ha kunnet både glede og interessere mange, ikke minst fordi den del av den berømte malers liv avslører en side av hans personlighet som mange neppe forbinder med senere perioder i den geniale kunstners liv

Svend Aage Rasmussen.

Arthur Sundstedt: Vincent van Gogh, Gruvearbeidernes Franciskus. Filadelfiaforlaget 1979, 178 sider. Oversettelse: Oddvar Nilssen.

JESUITT DØMT I ROMANIA

Til tross for entydige vitneutsagn til sin gunst er jesuittpater Michael Godo, sogneprest i Baile Herculane (Romania) blitt dømt av en rett i Caransebes p.g.a. angivelige ulovlige finansoperasjoner til seks års fengsel og en bot på 140.000 rumenske Lei (= 28.900 Nkr). Han hadde med mye besvær samlet sammen pengegaver for å bygge en ny kirke. Boten han må betale, tilsvarer det beløpet han hadde klart å samle sammen.

Pater Godo er 67 år. Han var den eneste av de ti jesuittprestene i Romania som fikk lov til å arbeide i sjelesorgen. Rett etter siste krig ble han fengslet, og satt inne i ti år. Etter arrestasjonen i september 1979 har han mistet over 25 kg og hans helse er alvorlig svekket.

Jesuittordenens ledelse i Roma gjorde oppmerksom på den rumenske paterens situasjon i februar: Godo er arrestert «på grunnlag av de mest utrolige beskyldninger, men i virkeligheten var det på grunn av sin religiøse innflytelse». Ordenslederen håper at han ikke skal lide samme skjebne som den rumenske jesuittpater Farenkopf, som i sin tid ble internert blant kjønnssyke.

Jesuittordenen har for tiden også en annen av sine patre i Øst-Europa i faresonen: I Tsjekkoslovakia har myndighetene beskyldt en pater Formanek for «forbrytelser mot staten». Rettssaken er blitt utsatt to ganger, og det er uvisst når den vil finne sted.

KARDINAL BENELLI SELGER KUNST

For å hjelpe kambodjaflyktninger og italienske narkotikamisbrukere selger Firences kardinal Giovanni Benelli 140 kunstgjenstander og andre gaver som han fikk i løpet av sin tid som statssekretær i Vatikanet fra besøkende og utenlandske diplomater akkreditert til Den Hellige Stol. Blant kunstgjenstandene er håndvevede tepper, skulpturer av tre og elfenben, litografier, gobeliner, verdifullt porselen og sølvgjenstander.

VENEZUELAS KIRKE STØTTER TEKSTILARBEIDERE

De 189 tekstilarbeiderne som siden tidlig i fjor høst okkuperte den katolske katedral i Caracas, har nå avsluttet sin aksjon. Samtidig foreslo kirken, som hele tiden hadde støttet arbeiderens krav, at det ble opprettet et permanent byrå som skulle bekymre seg for arbeiderens situasjon. Tekstilarbeiderne var blitt avskjediget fra sin fabrikk, av «økonomiske og tekniske grunner», het det. De oppsagte var blant de som hadde arbeidet lenge i fabrikk, og derfor hadde høyere lønn enn de nye.

KNA

Norske Augustanastudier på grassrotplan

— *Utgangspunktet var at vi skulle starte menighetsskole her i Tromsdalen menighet. Vi hadde opplegget fra Kirkerådet, da vet du: A-kurs og B-kurs og det hele. Men så kom vi til at vi burde satse på noe det var litt bedre forutsetninger for. Og dermed ble det Augustana. For her er Luther mer enn en sleeping beauty; han fungerer, han leses!*

Det er res. kap. Geir Gundersen som forteller. Sammen med kateket Stig Utne foreleste han høsten 1978 ved det som lokalt kalles Die Augustana Hochschule Tromsdalen. — Noe å tenke på nå i Augustanaåret, mener Gundersen.

Den stedvis meget sterke norske bekjennelsestroskaper skal etter sigende først og fremst være et lederfenomen. At man er lutheraner og ikke katolikk eller pinsevevner eller denslags, har nok kirkefolk flest mer eller mindre klart for seg. Men når teologene og andre eksperter legger iveri med CA-henvisninger for å vise at de har Luther på sin side, gir grasrota stort sett opp, vil vi tro.

Annerledes i Tromsdalen, forteller Geir Gundersen: — Menigheten preges av den lutherske grenen av lestadianerne, som har høytlesning av Luthers prekener og katekisme som fast innslag på møtene. Også de i menigheten som ikke er aktivt med blant lestadianerne er såpass inne i denne tradisjonen at det går an å bruke Luther. Så da vi skulle ha menighets-skole mente vi at det var forsøket verd å se på noe i luthersk tradisjon som ikke var fullt så kjent: Augustana, Den augsburgske bekjennelse.

Opplegget var enkelt nok, revolusjonerende pedagogikk ble ikke forsøkt, bedyrer pastor Gundersen: —

Utne og jeg delte Augustanas artikler mellom oss og holdt innledningsforelesningen på skift. Hensikten her var å vise hva som opprinnelig var meningen ved dette bekjennelsesskriftet. Etter en kaffepause ble det så hele forsamlingens oppgave å prøve å aktualisere Augustana inn i vår sammenheng her og nå.

Geir Gundersen mener denne aktualiseringen var det artigste. — Det viste seg at gruppen rommet nok av ressurser til å sette Augustana inn i vår tid. De grep villig det redskapet en slik bekjennelse jo skal være og prøvde moderne lærdommer på det, noen ganger konsist andre ganger mer prøvende. Og selvsagt utfra sine ulike bakgrunner i kirkebildet, sier han.

For et annet interessant trekk ved Augustana-kurset i Tromsdalen var at lestadianere, «misjonskristne» (det vil si indremisjonsfolk og lignende) og «kirkekristne» (innflyttere, studenter og andre) møttes, samtalte og ventelig fikk større respekt for hverandre. Eksempel på fruktbar lokal

økumenikk innen Den norske kirke, mener res. kap. Gundersen. — Men framstill nå ikke dette som om lestadianerne sluttet mannjevnt opp, sier han. — De som identifiserer seg mest med kirken og livet der utgjorde flertallet av de 30 deltagerne. Mens de som er skeptiske til det presten tar initiativ til utenom mer tradisjonell embetsutøvelse, naturlig nok var mer tilbakeholdne.

Geir Gundersen mener det er mye mulig at kurset gjentas i år, 450 år etter at Augustana ble til. Særlig fordi det har skjedd at flere av dem som var med siste gang har bedt om å få samme opplegget om igjen. — Og det er vel nettopp poenget med en bekjennelse, sier Gundersen. — Den er ikke noe man tilegner seg en gang for alle, men noe man lever i, ser på med friske øyne og stadig oppdager nye sider ved.

Geir Gundersen tror noe lignende kan gjennomføres utenfor «Nordkirken». — Augustana foreligger i moderne oversettelse i Arve Brunvolls «Vedkjenningskriftene å Det norske kyrkja», dessuten har Kjell Olav Sannes laget en studiebok for et utvalg av Augustana-artiklene. Så det er bare å ta et initiativ, er rådet fra Tromsdalen.

Og initiativ er i ferd med å bli tatt. Fra flere bispedømmer meldes det om planer for studieopplegg der Augustana har sjansen til å bli mer enn et signalord.

Vår Kirke

ST. OLAV

Katolsk tidsskrift for religion og kultur

Medarbeidere:

Svend Aage Rasmussen, ansv.

Claes Tande
Aage Hauken, O.P.
Chr. Boe Astrup
Ester Mikalsen

Redaksjonens adresse:

Akersveien 5, Oslo 1.
Redaktøren treffes best torsdager kl. 9—10, tlf. 20 72 48, (privat 032/53 373).

Ekspedisjon:

Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16,
lørdag 9—14. Tlf. 20 72 48.

Abonnement (direkte eller gjennom postkontorene).
Kr. 85,— pr. år.
For halvår kr. 45,—.
Utlandet utenfor Skandinavia kr. 100,— pr. år.
Annonser 10 dager før utgivelsesdagen.
24 numre årlig.
Postgiro 20 46 480